

Aan leden van de Gemeenteraad en commissieleden
cc. college van B&W
cc. pers

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER 14035
WWW.HILVERSUM.NL

DATUM 25 juni 2019
ZAAKNUMMER 477560
BEHANDELD DOOR B. Pedawi
TELEFOON (035) 629 2456
BETREFT Minimabeleid - toezegging T 19/85

Geachte dames en heren,

In de commissie Zorg & Samenleving van 12 juni 2019 bij de behandeling van het nieuwe minimabeleid heb ik toegezegd om met een nadere uitwerking te komen van succesfactoren van dit beleid **(T19/85)**.

Hieronder ga ik in op de aspecten die van belang zijn het meten van effectiviteit van het minimabeleid en welke stappen we reeds gezet hebben en nog gaan zetten om tot een set duidelijke parameters te komen waaraan het succes ervan valt af te meten.

Effectief minimabeleid

Tijdens bovengenoemde commissiebehandeling kwam het onderwerp 'meten van effectiviteit van beleid' meermaals aan bod. Raadsleden vragen met enige regelmaat om allerlei kwantitatieve gegevens om grip te krijgen op en duiding te kunnen geven aan de effecten van het gevoerde beleid. Het trekken van conclusies op basis van enkel kwantitatieve gegevens is echter lastig. Ten eerste omdat er veel andere factoren zijn die invloed hebben op de cijfers. Bijvoorbeeld een recessie of een aantrekkende arbeidsmarkt. Ten tweede omdat een toename van het gebruik van minimaregelingen op verschillende manieren geduid kan worden. Indien het aantal toekenningen van minimaregelingen bijvoorbeeld sterk stijgt, kan dat geïnterpreteerd worden als een positief effect van het beleid (hoger bereik) maar ook als negatief effect (meer huishoudens afhankelijk van minimaregelingen). En ten derde omdat het noodzakelijk is om heldere definities vast te stellen van de cijfers die geregistreerd worden. Sommige toekenningen zijn voor een huishouden, maar andere verstrekkingen zijn op individuele basis of voor de kinderen. Het gaat dus om tellen en vertellen. Cijfers in combinatie met regionale en macro-demografische ontwikkelingen.

Monitoren en evalueren van minimabeleid: wat doen we al?

Het meest gebruikte instrument om te onderzoeken of minimabeleid het gewenste effect heeft is een minima-effectrapportage. Wij hebben een dergelijke rapportage in 2018 voor het laatst laten uitvoeren en per wethoudersbrief d.d. 10 december 2018 met uw raad gedeeld. Een minima-effect rapportage geeft inzicht in de koopkracht van inwoners met een laag inkomen en/of van inwoners met extra zorgkosten. Landelijke regelingen zoals huurtoeslag en zorgtoeslag worden meegenomen, maar ook het effect van gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen wordt doorgerekend naar diverse huishoudtypes. Een minima-effectrapportage geeft echter een beperkt beeld van het beleid omdat het alleen de koopkracht betreft. Een gemeente dat een zeer ruimhartig buitenwettelijk minimabeleid voert met riante vergoedingen voor allerlei kosten presteert goed in een minima-effectrapportage terwijl het gevoerde beleid allerlei ongewenste neveneffecten kan hebben, zoals een belemmering voor mensen om aan het werk te gaan en een grote inzet van gemeentelijk budget.

De benchmark Armoede & Schulden van Divosa biedt daarnaast inzicht in hoe de eigen gemeente ten opzichte van andere gemeenten presteert als het gaat om aantallen toekenningen en uitgaven. Ook dit biedt een eenzijdig beeld omdat de demografie op essentiële onderdelen kan verschillen tussen de deelnemende gemeenten. Wij vullen de benchmark 2018 volledig in. De resultaten van de benchmark van dit jaar komen binnenkort beschikbaar.

Naast bovengenoemde onderzoeken en benchmark willen we nog meer en kortcyclischer weten wat het effect is van ons nieuwe minimabeleid zodat we eventueel kunnen bijsturen waar nodig en mogelijk.

Doelstellingen van het minimabeleid

Het nieuwe minimabeleid heeft als doel het bevorderen van de (financiële) zelfredzaamheid van inwoners op basis van drie pijlers (vangnet, gezondheid en meedoen) zodat inwoners volwaardig kunnen deelnemen. De volgende doelstellingen zijn hierbij in ieder geval van belang:

1. in 2024 is het percentage minimahuishoudens gedaald ten opzichte van het aantal in 2019;
2. in 2024 is het *aantal* kinderen dat niet volwaardig mee kan doen als gevolg van het huishoudinkomen gedaald ten opzichte van het aantal in 2019;
3. in 2024 is het *procentueel* bereik van de minimaregelingen binnen de doelgroep gestegen ten opzichte van het aantal in 2019;
4. in 2024 is het aantal terugvorderingen van bijzondere bijstand wegens onrechtmatige toekenning, uitgedrukt in *percentage van het totaal aantal toekenningen*, gedaald ten opzichte van het aantal in 2019.

Nulmeting

Voor de onderdelen a en c hanteren we als nulmeting de aantallen en percentages die in de minima-effectrapportage Hilversum uit oktober 2018 genoemd worden: 5.700 huishoudens met een inkomen tot 130% van het Wettelijk Sociaal Minimum (13,6 % van het totaal aantal huishoudens) en een bereik dat varieert van 32% (regeling Duurzame gebruiksgoederen) tot 79% (kwijschelding gemeentelijke belastingen).

Voor de onderdelen b en d dient nog een nadere uitwerking van definities plaats te vinden. Dit zal de komende periode gebeuren op ambtelijk niveau in de implementatiefase, waarbij we ook de kennis en ervaring van andere gemeenten en netwerkpartners gebruiken.

Vervolgstappen

Als onderdeel van de implementatiefase beleggen we binnen de ambtelijke organisatie, samen met de betrokken maatschappelijke partners en stakeholders, diverse verdiepingssessies om samen te werken aan een set goede en beschikbare indicatoren voor het meten van de effectiviteit van beleid. Ook de adviesraad en cliëntenraad is gevraagd en bereid gevonden hierin mee te denken.

Dit leidt vervolgens tot een nieuw prototype raadsrapportage sociaal domein die we in oktober 2019 met de raad willen bespreken, zoals toegezegd door mijn collega Walters (T19/91). Dit zal een doorontwikkeling zijn van de vroegere monitor sociaal domein maar dan toegespitst op de nieuwe beleidsnota's (nieuw minimabeleid, schuldhulpverlening, activering/focus op werk en de transformatieagenda's Wmo-welzijn en jeugd).

De gemeenteraad wordt vervolgens op deze wijze periodiek geïnformeerd.

Toezegging T19/85 beschouw ik met deze wethoudersbrief als afgedaan.

Hoogachtend,

A.J. Wolthers
Wethouder Werk en Inkomen